

ПОРИНЬ У СВІТ ПРИГОД!

Рафаель Сабатіні — один із найвідоміших авторів пригодницьких романів у світовій літературі. З-під пера письменника вийшли твори, що стали популярними серед дорослих та дітей зі всього світу: «Суд герцога», «Прапор Біка», «Морський яструб», «Скарамуш», а також цикл книг про пригоди капітана Блада, за якими створено численні кінострічки, що завоювали прихильність і високу оцінку глядачів.

Англія, XVII століття. Вирує повстання проти англійського короля Якова II. Молодий ірландський лікар і солдат Пітер Блад під час заворушень випадково стає «зрадником»: його звинувачують у злочині проти держави. Разом із повстанцями і каторжниками Пітера продають у рабство на острів Барбадос. Але Блад не з тих, хто опускає руки. Кмітливий, спритний і надзвичайно сміливий, він виривається на свободу. Тепер у його житті настає новий етап: далеко від батьківщини, без права на повернення додому Пітер Блад стає безстрашним піратом... Його стихія — море, його жага — пригоди, але його серце — з коханою...

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-3358-4

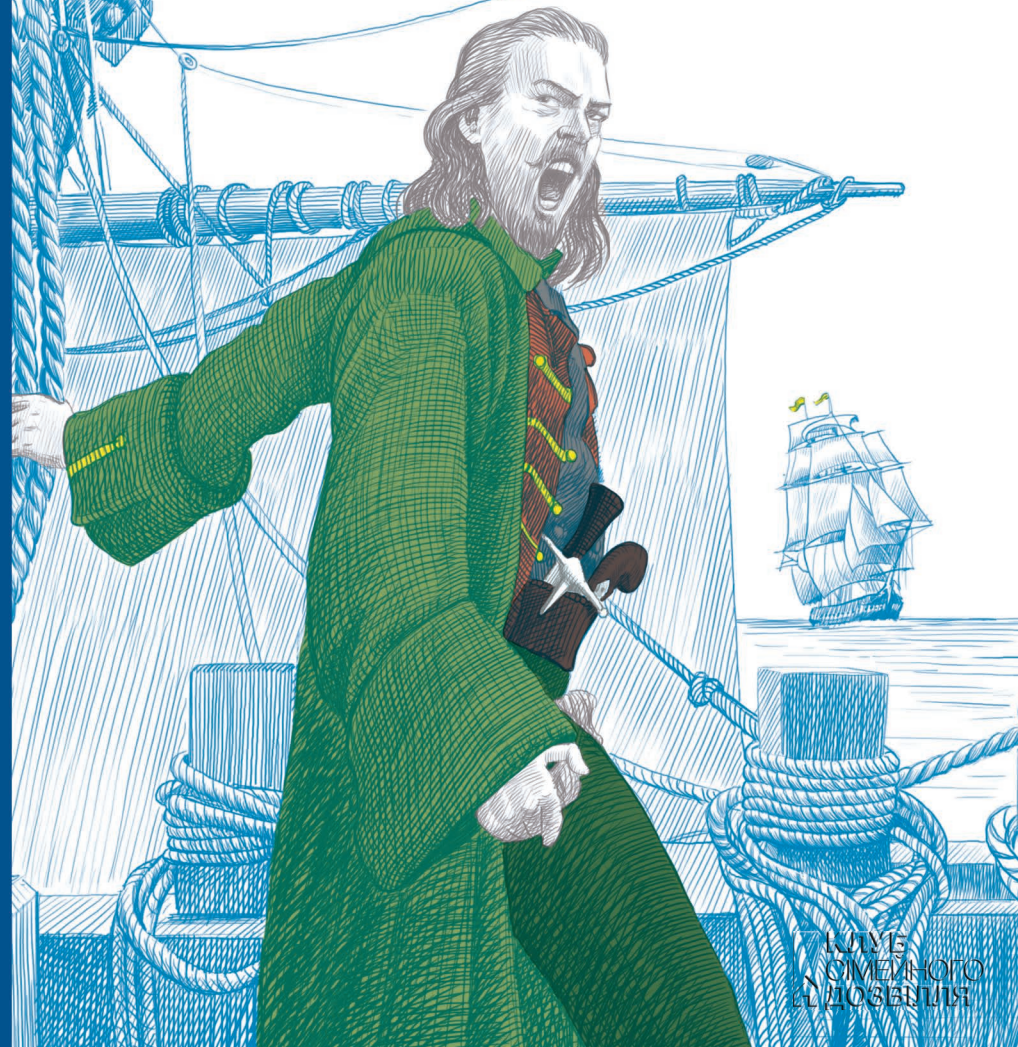
9 786171 233584

Рафаель Сабатіні

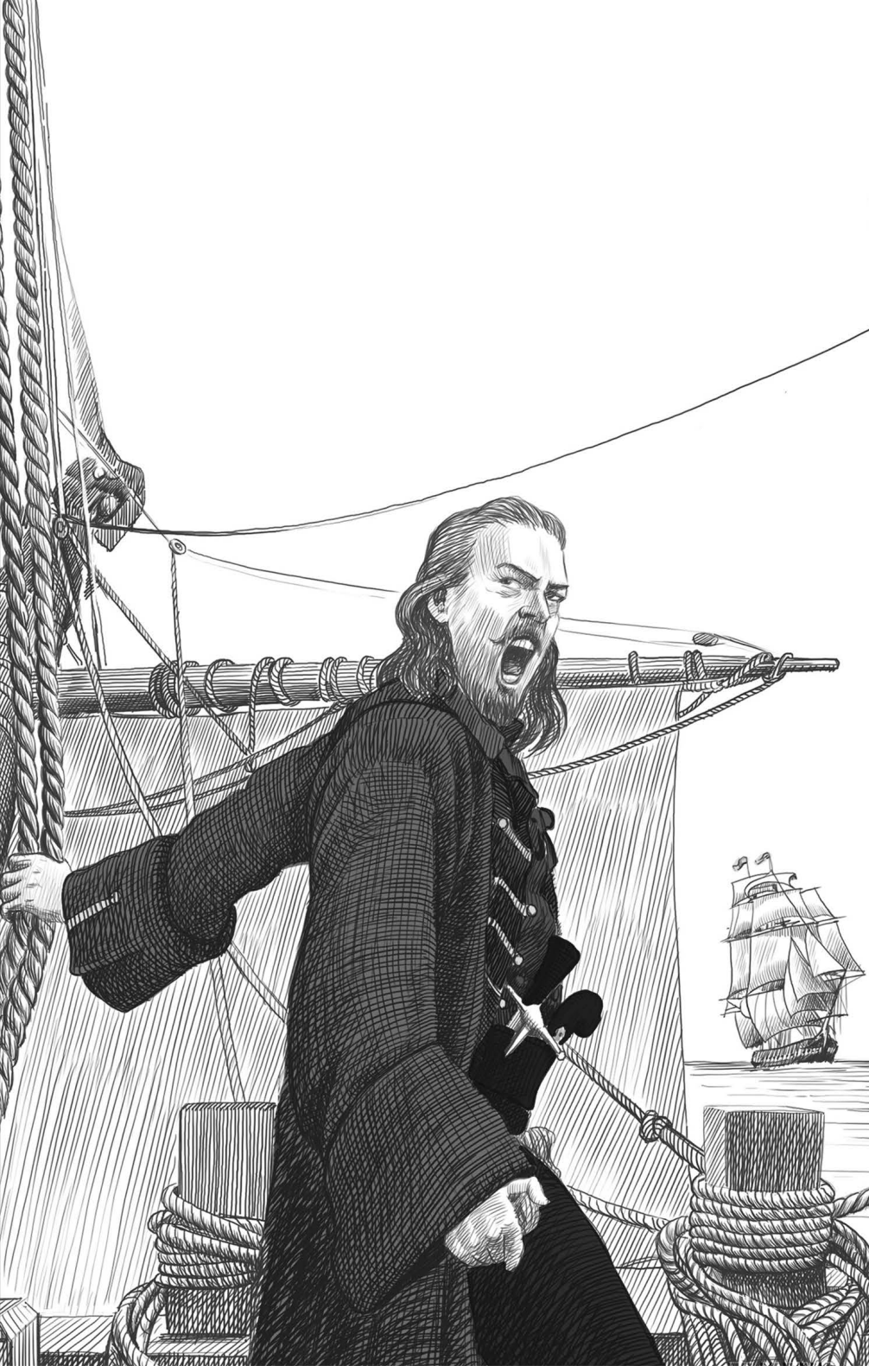
Одіссея капітана Блада

Рафаель Сабатіні

Одіссея капітана Блада

КЛУБ
ОМЕЖЕНОГО
ЧЛЕНСТВА

Рафаель Сабатіні

*Одіссея
капітана Блада*

ХАРКІВ **КЛУБ
СІМЕЙНОГО
2017 ДОЗВІЛЛЯ**

УДК 821.111
С12

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Переклад з англійської *Наталії Філімонової*

На обкладинці використано ілюстрацію *Едуарда Новікова*

ISBN 978-617-12-3358-4
ISBN 978-617-12-1545-0 (серія)

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2017
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2017

Розділ I. Посланець

Пітер Блад, бакалавр медицини та знавець багатьох інших речей, запалив люльку і став доглядати вазони герані на підвіконні того вікна, що виходило на вулицю Вотер Лейн, містечко Бріджвотер.

Суворі очі з осудом дивились на нього з вікна навпроти, але він цього не помічав. Увага Блада була розділена між клопотами і людським потоком на вузькій вулиці вниз; потік, який заливається вдруге того самого дня в бік замку Касл Філд, де в другій половині дня капелан герцога Фергюсон виголосив проповідь, більш зрадницьку, ніж наповнену божественним змістом.

Цей розкиданий збуджений натовп складався переважно з чоловіків із зеленими гілочками на капелюхах і найбезглуздішою зброєю в руках. У декого, щоправда, було видно за плечима мисливські рушниці, подекуди виблискували й мечі, але набагато більше чоловіків було озброєно кийками, дехто взагалі тяг за собою величезні списи, зроблені з кіс, страшні на вигляд і незручні в бою. Серед цих «військових» з містечка Бріджвотер були ткачі, броварі, теслі, ковалі, муляри, каменярі, шевці та представники інших мирних професій. Бріджвотер, як і Тонтон, не вагаючись, послав своїх чоловіків служити незаконнонародженому герцогові. Людина, яка за віком і здоров'ям могла носити зброю, а сьогодні залишилася б удома, вважалася б боягузом або папістом.

Проте Пітер Блад, який був не тільки в змозі носити зброю, але й майстерно володів нею, який аж ніяк не вважав себе боягузом, а папістом був хіба що тоді, коли це йому було вигідно, так от, цей Пітер Блад того теплого липневого

вечора палив люльку так байдуже, ніби нічого не відбувається. Він час від часу кидав услід охопленим воєнною гарячкою ентузіастам рядок із Горація, якого здавна дуже любив: «Quo, quo, scelesti, ruitis?» — «Куди, куди мчите ви, навіжені?»

І тепер, можливо, ви здогадалися, чому гаряча, безстрашна кров, успадкована від бродяг Сомерсетширу, предків його матері, залишалася прохолодною серед усїєї цієї скаженої, фанатичної крові повстання; чому неспокійний дух, який змусив його колись не примиритися з наміром батька зробити з нього вченого, залишався байдужим у самому розпалі заворушення. Ви вже збагнули, як він розцінював людей, що збиралися під знамена свободи, знамена, гаптовані непорочними дівами Тонтона, вихованками пансіонів міс Блейк і місє Масгров. Діви, як співається в баладі, порвали свої шовкові спідниці на прапори для армії Монмута. Рядок із Горація, зневажливо кинутий услід тим, хто галасливо біг вулицею, розкриває тодішній настрій Блада. Для нього це були охоплені шалом безумства дурні, що поспішають назустріч власній загибелі.

Річ у тім, що занадто багато він знав про цього горезвісного Монмута і ту вродливу смагляву жінку, яка породила його, щоб бути обманутим легендою про законність посягання герцога на королівський престол. Блад читав безглузду прокламацію, розклеєну в Бріджвотері, Тонтоні та інших містах, у якій товклося, що «...після смерті нашого монарха Карла II право на престол Англії, Шотландії, Франції та Ірландії з усіма володіннями і підвладними територіями переходить у спадщину уславленому й благородному Джеймсу, герцогу Монмутському, синуві і законному спадкоємцеві Карла II».

Ця прокламація викликала в нього сміх, як і подальша заява, що «Яков Перший, герцог Йоркський, наказав отруїти покійного короля, а потім захопив престол».

Він не знав, де саме було більше брехні. Третину свого віку він прожив у Нідерландах, де тридцять шість років тому

народився той самий Джеймс Скотт, який тепер милістю Божою оголосив себе королем Яковом Другим тощо. Були відомі Бладові й чутки про справжніх батьків цього типа. Герцог Монмут не тільки не був сином Карла Стюарта і Люсі Волтер, з якою нібито таємно вінчався король, — сумнівно, що він узагалі був незаконною дитиною покійного государя. До чого, крім нещастя й розрухи, могло призвести це безглузде повстання? Хіба можна було сподіватися, що Англія повірить у таку нісенітницю? А саме іменем герцога, саме для підтримки його фантастичних претензій кілька визначних вігів утягли в боротьбу цих західних дурнів.

— «Куди, куди мчите ви, навіжені?»

Він розсміявся і зітхнув водночас, але сміх погамував зітхання. Блад, як і більшість самодостатніх людей, не співчував повстанцям. Суворе життя навчило його мати власну думку. Будь-хто інший — з лагіднішою вдачею, з далекоглядністю і знаннями, можливо, і знайшов би підстави для смутку, спостерігаючи, як біжать на бойню ці наївно запальні вівці-протестанти. Захоплені ілюзією, що вони стають на захист права, волі й віри, вони йшли до плацу перед замком зі своїми дружинами, дочками, матерями й коханими. Блад, як і всі в місті, знав, що Монмут мав намір дати бій цієї ж ночі. Герцог збирався особисто керувати несподіваним нападом на очолювану Февершемом королівську армію, яка стояла табором коло Седжмура. Блад вважав, що лорд Февершем знає про всі ці наміри не гірше від самого герцога. Якби лікар і помилився у своєму припущенні, то йому можна було б пробачити. Але він не припускав, що командувач королівської армії настільки посередньо знається на своїй справі.

Блад вибив попіл із люльки і відступив, щоб зачинити вікно. Тієї хвилини його погляд перетнув вулицю і зустрів, нарешті, погляд тих ворожих очей, які спостерігали за ним. Це були очі двох гарненьких добродушних сентиментальних сестриць Пітт — палких прихильниць красеня Монмута.

Блад усміхнувся та привітно нахилив голову, бо був у дружніх відносинах із цими дамами, а одна з них до того ж деякий час була його пацієнткою. Однак не дістав жодної відповіді на своє привітання. Навіть холодне презирство прочитав він в очах сестер. Усмішка на тонких губах Блада втратила свою привітність. Він зрозумів, звідки йде ця ворожість. Вона загострювалася з кожним днем, відколи з'явився Монмут і закрутив голови всім жінкам у місті — і молодим і старим. Блад збагнув, що сестри Пітт зневажають його. Зневажають за те, що він, не старий і дужий чоловік з військовим досвідом, воїн, який міг би дати користь загальній справі, зараз стоїть осторонь подій, спокійно палить люльку і порається коло герані. Що він залишається осторонь у цей вирішальний вечір — вечір, коли мужні люди збираються навколо захисника протестантської церкви, готові пролити свою кров, аби тільки той посів законне місце на престолі.

Якби Бладу заманулося поговорити про це із сестрами Пітт, він, напевне, спробував би переконати, що, свого часу помандрувавши вволю, зазнавши чимало пригод, він має намір нарешті зайнятися своєю спеціальністю. Він сказав би, що тепер став лікарем і перестав бути воїном — що він цілитель, а не вбивця. Однак він наперед знав і їхню відповідь: у такій справі, мовляв, кожний чоловік мусить узяти до рук зброю. Вони, мабуть, нагадали б йому, що їхній племінник Єремія, моряк, капітан торговельного судна, яке стояло в цей час на якорі в бухті Бріджвотер, — замінив штурвал на мушкет, щоб захищати справедливість. Та Блад не належав до тих, хто любить переконувати. Уже було сказано, що він був самодостатня людина.

Він зачинив вікно, запнув штори і повернувся до затишної, освітленої свічками кімнати, де його економка місє Барлов саме в цей час збирала вечерю:

— Ті плаксиві дами, що живуть навпроти, зовсім не схваляють мене.

У нього був приємний, живий голос, із металічним звучанням, який пом'якшував і приглушав ірландський акцент, що зберігся попри довгі роки мандрів. То був голос, у якому було видно весь характер Блада — залежно від потреби він міг або звабливо й ласкаво вмовляти, або командувати, змушуючи підлеглих підкоритись. Щодо решти — він був високий і худорлявий, смаглявий, як циган, але з-під рівних чорних брів дивилися очі різуче блакитного кольору, що дивно контрастували зі смаглявим обличчям.

У погляді світилися надзвичайна проникливість і спокійна гордовитість, яку ще більше підкреслювали рівний ніс і рішучі тверді губи. Одягався Блад у все чорне, як і годиться людині його професії, проте з елегантністю і смаком, властивими скоріше шукачеві пригод, яким він був колись, ніж поважному медикові, яким став тепер. Його камзол із тонкого камлоту був обшитий срібним позументом, а манжети сорочки і жабо прикрашало мереживо. Розкішний чорний парик був завитий не гірше, ніж у будь-якого вельможі з Вайт-холлу.

Якщо уважно придивитись до Пітера Блада та його істинної вдачі, яка проступала крізь обличчя юнака, можливо, можна було б замислитись, чи довго пробуде такий чоловік у тій тихій заводі, куди випадок привів його близько півроку тому; чи довго він удаватиметься до тієї справи, яка стала його професією ще перед тим, як він став жити самостійно. У це буде важко повірити, та коли ви довідаєтесь про його життя — не тільки минуле, а й майбутнє, — то зрозумієте, що Блад міг би й далі мирнісінько собі жити, задовольняючись становищем лікаря у тихому Сомерсетширі. Мабуть, так воно й сталося б, коли б не жарт, який зла доля все готувала для нього.

Блад був син ірландського лікаря, а мати народилася в Сомерсеті. Саме в її жилах текла кров морських розбійників — мабуть, саме цим можна було б пояснити ранній

прояв невгамовності у вдачі сина. Ця невгамовність глибоко тривожила його батька, який мав надзвичайно миролюбний характер як на ірландця. Батько рано вирішив, що хлопець має наслідувати його почесну професію, і Пітер, здібний до навчання і надзвичайно охочий до знань, у двадцять років здобув звання бакалавра медицини в Дублінському Трініті-коледжі. Батько пережив цю радісну подію лише на три місяці, а мати померла раніше — ще за кілька років перед тим. У спадщину Пітерові лишилося кілька сотень фунтів, за допомогою яких він мав намір подивитися світ і дати на якийсь час волю своєму жадібному до пригод духу.

Дивний збіг обставин привів його на військову службу до голландців, що саме воювали із французами, а любов до моря завела на флот. Він заслужив офіцерський чин у славного адмірала де Рітера, до того ж брав участь саме в тій битві на Середземному морі, у який великий голландський флотоводець наклав головою.

Про життя Блада після підписання Наймегенського миру майже нічого не відомо. Ми знаємо лише, що Пітер провів два роки в іспанській в'язниці, хоча невідомо, як йому «пощастило» туди потрапити. Можливо, через це після свого звільнення він узяв меч в руки й перейшов на службу до Франції, яка саме вела війну з іспанцями на території іспанських Нідерландів. У тридцять два, коли він втратив смак до пригод, а його здоров'я похитнулося після занедбані рани, Блада раптово вразила ностальгія. Він відплив з Нанта, аби дістатися Ірландії. Однак здоров'я за час подорожі погіршало, і він, коли негода загнала судно в Бріджвотерську бухту, вирішив зійти на берег — до того ж це була рідна земля його матері.

Ось чому в січні 1685 року Блад прибув до Бріджвотера, маючи при собі приблизно стільки ж грошей, скільки мав спочатку, коли подався з Дубліна у великий світ одинадцять років тому.

Місто йому сподобалося, та й здоров'я одразу ж пішло на краще, до того ж він зрозумів нарешті, що на своєму віку пережив достатньо пригод — багато хто не побачить стільки і за все своє життя. Тому вирішив оселитися тут і взятися до лікарської справи, від якої колись відкинувся, бо не мав достатньо прибутку.

Оце й уся його біографія, принаймні та її частина, яка мала закінчитися в ніч Седжмурської битви, через півроку після появи Блада в Бріджвотері.

Блад вважав, що наступний бій зовсім не його справа — саме так воно й було, — і байдужий до збудження, яке охопило місто тієї ночі, вирішив ні на що не звертати уваги і рано ліг спати. Він мирно заснув задовго до одинадцятої години, а об одинадцятій, як відомо, Монмут зі своїми повстанцями вирушив Бристольським шляхом, щоб манівцями оминати болота, які лежали між ним і королівською армією.

Відомо також, що свою чисельну перевагу, яку могла врівноважити хіба що стійкість регулярних військ противника, і перевагу несподіваного нападу на сонну армію Монмут через грубі помилки й погане командування втратив задовго до рукопашного бою.

Армії зійшлися близько другої години ночі. Містер Блад спокійно спав, не зважаючи на далекий гуркіт гармат. І лише о четвертій годині, коли вже почало сходити сонце, його безтурботний сон перервався.

Він сів у ліжку, протер від сну очі, намагаючись зрозуміти, що сталося. Хтось безперервно бив у двері його будинку і безладно кричав. Саме цей галас і розбудив його. Гадаючи, що на нього чекають якісь термінові пологи, Блад одягнув халат, пантофлі й зійшов униз. На сходах він мало не наскочив на перелякану місіс Барлов, яка теж підхопилась, але не знала, що робити. Блад заспокоїв економку і пішов відчиняти двері.

За дверима, у косому промінні нового сонця, стояв брудний і запилений юнак у подертому одязі (замість лівого рукава камзола взагалі теліпалося якесь лахміття) і намагався перевести дух. Він раз у раз удавався до спроби заговорити, але не міг вимовити ані слова.

Цієї миті Пітер Блад упізнав у ньому молодого капітана Джеремі Пітта, племінника плаксивих дам, що жили навпроти. Це був один із тих юнаків, кого загальний ентузіазм утягнув у вир воєнних дій. Його гримання розбудило всю вулицю: двері й ґрати відчинялися і звідти визирали стривожені допитливі обличчя.

— Не поспішайте, спокійніше, — сказав Блад. — Поспіх ніколи не вів до добра.

Хлопець не звернув уваги на застереження: віддихавшись, він, нарешті, заговорив:

— Лорд Гілдой... Він важко поранений... у маєтку Оглторт... на березі річки, я відніс його туди... і... він послав мене до вас... Ідіть! Ідіть скоріше!

Він учепився в доктора і привів би його силоміць, не зважаючи, що той був у нічній сорочці й капцяx. Але Блад ухилився від надто нетерпливої руки.

— Будьте певні, я приїду, — сказав він.

Звістка засмутила Блада. Гілдой був дуже доброзичливий, щедрий його покровитель відтоді, відколи той оселився в цих краях. Бладові щиро хотілося віддячити за добре ставлення до нього, і його дуже засмутило, що нагода трапилася за таких сумних обставин, адже Пітер добре знав, що нерозважний молодий лорд був палкий прихильник герцога Монмута.

— Я поїду. Але спочатку дозвольте перевдягтися й узяти речі, які мені можуть знадобитися.

— Немає часу, ми спізнюємось!

— Заспокойтеся, ми не змарнуємо ані хвилини. Ще раз кажу: поволі їдь — далі заїдеш. Заходьте... сідайте... — І він запросив юнака до вітальні, розчинивши двері.

Молодий Пітт нетерпляче відхилив запрошення:

— Я почекаю тут. Покваптеся, в ім'я Бога!

Блад вийшов, щоб одягнутися й узяти сумку з інструментами.

Про характер поранення лорда Гілдоя можна буде дізнатись і пізніше, уже коли вони вирушать. Блад узувався й водночас давав розпорядження місіс Барлов — його вказівки стосувалися й обіду, який йому так і не судилося скуштувати.

Коли, нарешті, лікар вийшов — місіс Барлов квокотала позаду нього, як роздратована квочка, — він знайшов молодого Пітта в оточенні наполоханих, напіводягнених городян, переважно жінок. Вони прибігли, щоб скоріше дізнатися, чим скінчилася битва. Легко здогадатися, яку нерадїсну новину приніс їм Пітт: ранкове повітря одразу сповнилося гіркого плачу й голосіння.

Побачивши вдягненого й узутого лікаря із сумкою для інструментів, посланець позбувся настирливої юрби, струснув утому, вирвався з рук своїх заплаканих тіток, які в розпачі чіплялися за нього, і, схопивши вуздечку коня, хвацько злетів у сідло.

— Хутчіш! — вигукнув він. — Сідайте позаду!

Блад без зайвих слів зробив, як йому було наказано. Пітт підострожив коня. Натовп розступився. Пітер Блад, сидячи на конячому крупі і тримаючись за пояс супутника, почав одїсею. Як виявилось згодом, Пітт, у якому Блад убачав лише посланця пораненого заколотника, насправді став посланцем самої долі.

Розділ II. Драгуни Кірка

Маєток Оглторп розлігся на правому березі річки, за милю на південь від Брїджвотера. Серед барвистої зелені стояла сіра будівля у стилі епохи Тюдорів, стіни її густо обвивав

плющ. Наближаючись крізь квітучі сади до маєтку, який, здавалося, дремав в ідилічному спокої на березі Парретта, що виблискував у ранкових сонячних променях, Блад ніяк не міг повірити, що він у країні, охопленій чварами й кровопролиттям.

На мосту, одразу за межами Бріджвотера, вони зустріли стомлених, змучених утікачів з поля бою. Серед них було багато поранених. Напружуючи останні сили, охоплені смертельним жахом, ці люди поспішали до міста, марно сподіваючись, що там знайдуть і захисток, і притулок, їхні очі, сповнені втоми і страху, жалібно дивилися на Блада і його супутника, дехто хриплим голосом намагався застерегти Пітта, бо погоня була вже близько. Але той, не звертаючи жодної уваги на голоси, безстрашно мчав курним шляхом. Блад бачив, що кількість утікачів з-під Седжмура дедалі збільшується. Незабаром вершники звернули з битого шляху на стежку, яка перетинала росяні луки. Навіть тут вони бачили купки кинутих напризволяще бідолах, що розбігалися навсібіч, злякано дивлячись на них. Пробіраючись крізь високі трави, втікачі кожну мить чекали, що з хвилини на хвилину з'являться червоні камзоли королівських драгунів.

В обраному Піттом напрямку на південь вони дедалі ближче наближалися до штабу Февершема, і незабаром усі сліди недавнього бою зникли з очей. Вершники проїжджали повз мирні фруктові сади, дерева яких обважніли під вагою плодів, що досягали, — наставала пора виготовлення сидру.

Нарешті вони зіззли з коня на бруковане подвір'я — тут їх із похмурим обличчям зустрічав Бейнс — господар маєтку.

У просторій, з кам'яною долівкою залі лікар побачив лорда Гілдою — високого чорнявого молодика з масивним підборіддям і великим носом. Лорд лежав на плетеній кушетці біля великого, завішаного шторою вікна. Щоки його були

землисто-сірого відтінку, очі заплющені, губи посиніли, з кожним віддихом з них вихоплювався ледь чутний стогін.

Блад мовчав, роздивляючись свого пацієнта. За хвилину він знайшов сили сказати, як йому шкода, що аристократ із такими райдужними сподіваннями на майбутнє мусить ризикувати всім, навіть життям, заради честолюбства нікчемного шукача пригод. Потім лікар схилився над пораненим, розірвав камзол і спідню білизну, щоб оголити понівечений бік його світлості, і наказав принести воду, полотно та все потрібне для перев'язування.

Коли півгодини по тому драгуни захопили маєток, він іще возився з пораненим. Тупіт копит і хрипкі крики, які сповістили про їхній підхід, не стривожили його. Блада взагалі нелегко було вивести з рівноваги, а зараз він до того ж цілком поринув у свою роботу. Але лорд, тільки-но прийшов до тями, занепокоївся, а Джеремі Пітт, вбрання якого було забруднене після бою, кинувся ховатися в одержній шафі. Бейнс теж помітно хвилювався. Його дружина і дочка тремтіли від страху, і Бладові довелося їх усіх заспокоювати.

— Ну чого вам боятися? — казав він. — Це християнська країна, а християни не воюють із пораненими й тими, хто дав їм притулок.

Блад, бачте, ще не втратив віри в християн. Потім він підніс до губ пораненого склянку з ліками, виготовленими за його вказівками.

— Заспокойтеся, мілорде. Найгірше вже позаду.

Але саме цієї миті з грюкотом і брязкотом до кімнати ввалилась ціла дюжина солдатів Танжерського полку в ботфортах і червоних мундирах. Командував ними кремезний похмурий офіцер у пишню гаптованому золотими позументами мундирі.

Бейнс застиг на місці, його дивна поза свідчила водночас і про переляк, і про виклик нападникам; його дружина

і дочка відсахнулися від страху. Блад, що стояв у головах ліжка, озирнувся через плече, щоб оцінити загарбників.

Офіцер наказав солдатам зупинитися. Відтак він, побрязкуючи шпорами і тримаючи руку на ефесі своєї шпаги, пройшов уперед і нахабно звернувся до господаря:

— Я капітан Гобарт із драгунів полковника Кірка. Ви тут переховуєте бунтівників?

Наляканий різким і зухвалим тоном військового, господар промимрив тремтливим голосом:

— Я... я не захищаю... Не захищаю повстанців, сер. Цей джентльмен поранений...

— Бачу! — гримнув капітан і важкою ногою рушив до кушетки. Насупившись, він похмуро глянув на сіре обличчя змученого лорда. — Немає потреби питати, звідкіля ця рана. З мене досить того, що це проклятий бунтівник! Заберіть його, швидше! — кинув він своїм драгунам.

Цієї миті Блад став між кушеткою і солдатами.

— В ім'я людяності, сер! — сказав він з ноткою гніву в голосі. — Це Англія, а не Танжер. Джентльмен у важкому стані. Його не можна перемішувати, це небезпечно для його життя.

Слова Блада побавили капітана Гобарта:

— О, я ще й маю піклуватися про здоров'я цих заколотників! Кров за кров! Ви думаєте, що ми забираємо його задля користі його здоров'ю? Уздовж усього шляху від Вестона до Бріджвотера споруджують шибениці, і він згодиться для будь-якої з них. Полковник Кірк навчить цих дурників того, що не забудуть у поколіннях!

— Ви вішаєте людей без суду і слідства? Присягаюся, я помилився. Ми залишилися в Танжері... Врешті-решт, здається, що до нього належить ваш полк.

В очах капітана блиснув недобрий вогник. Змірявши поглядом Блада з ніг до голови, він звернув увагу на його худорляве енергійне тіло, гордовиту поставу, на владний вигляд — і солдат упізнав солдата.

Очі капітана звузились. Він став дещо пригадувати і зне-нацька вибухнув гнівом.

— Хто ж ви, в біса, такий?

— Мене звать Блад, сер. Пітер Блад. До ваших послуг.

— А-а... так, так, пригадую ваше прізвище. Ви були колись на службі у французів, чи не так?

Якщо Блад і був здивований, то не виказав цього.

— Так, служив.

— Тоді я вас пам'ятаю — п'ять або трохи більше років тому ви були в Танжері?

— Був і знав вашого полковника.

— Присягаюся честю, вам, напевно, доведеться відновити це знайомство. — Капітан неприємно засміявся. — Що привело вас сюди, сер?

— Мене покликали надати допомогу пораненому. Я лікар.

— Ви — лікар?

У хвалькуватому тоні Гобарта прозвучала зневага до брехні, якою йому здалися Бладові слова.

— *Medicinae baccalaureus*¹, — відповів Блад.

— Не тикайте мені під ніс вашу французьку, чоловіче! — грубо обірвав його Гобарт. — Говоріть англійською.

Посмішка Блада дратувала його.

— Я лікар і маю практику в містечку Бріджвотері.

Капітан глузливо посміхнувся:

— А сюди ви приїхали з Лаймської затоки² слідом за герцогом, отим виродком?

Блад відповів йому тим самим тоном:

— Якби ваш розум був такий само здоровий, як і ваш голос, мій любий, ви б уже давно були видатною людиною.

На мить драгунові відібрало мову. Кров линула йому в обличчя.

¹ *Medicinae baccalaureus* (лат.) — бакалавр медицини.

² Лаймська затока — місце висадки Монмута.

— Ви матимете нагоду переконатися, що я досить видатний, щоб повісити вас.

— Не сумніваюся, що це так. У вас і вигляд, і манери ката. Але якщо ви практикуватимете своє ремесло тут, на моєму пацієнті, ви можете повісити мотузку на власну шию. Він не з тих, кого ви можете безкарно повісити, адже має право на суд перів.

— Право на суд перів?

Капітан сторопів від тих кількох слів, які з особливим притиском вимовив Блад.

— Безумовно. Кожен, якщо він не дурень і не дикун, запитав би ім'я людини, перш ніж послати її на шибеницю. Цей джентльмен — лорд Гілдой.

І тоді кволим голосом заговорив сам лорд:

— Я не приховую свого зв'язку з герцогом Монмутом і готовий відповісти за це. Але, якщо ваша ласка, я нестиму відповідальність тільки після суду... від перів, як сказав лікар.

Слабкий голос затих, і на мить запала тиша. Як це часто трапляється з хвалькуватими людьми, в глибині душі Гобарт був неабиякий боягуз. Повідомлення про титул пораненого зачепило його слабку струну. Підлесливий і раболіпний Гобарт побожно схилився та тремтів перед титулами. Тремтів він і перед своїм полковником, бо Персі Кірк не гладив по голівці тих, хто помиляється.

Жестом руки Гобарт зупинив своїх підлеглих. Тут слід було поміркувати. Блад, помітивши його нерішучість, вніс уточнення, над яким було не зайвим і помізкувати.

— Пам'ятайте, капітане, що в лорда Гілдою є друзі й родичі серед торі, і вони неодмінно поскаржаться полковникові Кірку, якщо з його світлістю поводитимуться, як зі звичайним злочинцем. Будьте обережні, капітане, або, як я вже казав, ви зів'єте мотузку для своєї власної шиї ще цього ранку.

На таку пересторогу капітан Гобарт відповів хвалькуватим презирством, проте, як видно, врахував її.

— Візьміть кушетку, — розпорядився він, — і доправте на ній пораненого в Бріджвотер. Помістіть його у в'язницю до нових розпоряджень.

— Він може не пережити дорогу, — запротестував Блад. — Його в жодному разі не можна перевозити.

— Тим гірше для нього. Моя справа — арештовувати повстанців! — І рухом руки він підтвердив свій наказ.

Гілдой ледь помітно спробував простягти Бладові руку.

— Сер, — прошепотів він, — я ваш боржник і, якщо залишуся живим, постараюсь відшкодувати цей борг.

У відповідь Блад вклонився і звернувся до солдатів:

— Несіть обережно. Від цього залежить його життя.

Коли лорда винесли, капітан пожвавішав. Він повернувся до господаря:

— Кого ще з проклятих бунтівників ви переховуєте?

— Більше нікого, сер. Його світлість...

— З його світлістю вже обробилися. А за хвилину, коли обшукаємо будинок, візьмемося й за вас. І, клянусь Богом, якщо ви мені збрехали...

Він різко обірвав промову, щоб віддати наказ солдатам. Драгуни вийшли. За мить почулося, як вони з грюкотом нишпорять у сусідній кімнаті. Капітан тим часом обшукав кімнату, простукуючи обшивку рукояткою пістолета.

Блад зрозумів, що йому не можна більше затримуватися.

— З вашого дозволу я побажаю вам хорошого дня та піду, — сказав він.

— З мого дозволу ви на якийсь час залишитесь, — відповів йому капітан.

Блад знизав плечима й сів.

— Ви страшенно нудний, — сказав він. — Цікаво, як це ваш полковник досі не помітив цього.

Але капітан не звертав на нього уваги. Він нахилився, щоб підняти чийсь брудний і запорошений капелюх, до якого була приколота дубова гілочка. Капелюх лежав біля

шафи, у якій сховався бідолашний Пітт. Капітан зловтішно посміхнувся, обвів глузливим поглядом кімнату, зупинившись спочатку на господареві, потім на двох жінках, що стояли позаду, і, нарешті, на Бладові, який сидів, заклавши ногу за ногу, з байдужим виглядом, що далеко не пасувало до його думок і настрою.

Ось капітан підійшов до шафи і, шарпнувши, розчахнув одну з половинок масивних дубових дверей. Перед ним, зігнувшись у три погібелі, стояв молодий Пітт. Схопивши хлопця за комір камзола, капітан витяг його з шафи.

— А це хто, чорт забирай? — спитав він. — Ще один дворянин?

Блад одразу як наяву побачив ті шибениці, про які говорив капітан Гобарт. Стало ясно, що бідолашний молодий шкіпер мав прикрасити одну з них, повішений без суду замість іншої жертви, що не справдила капітанових сподівань. Тієї ж мити Пітер вигадав не лише титул, а й цілий родовід для молодого повстанця.

— Присягаюся, ваша правда, капітане. Це віконт Пітт, двоюрідний брат сера Томса Вернона, одруженого із цією незграбною Моллі Кірк — сестрою вашого полковника. Колись вона була фрейліною дружини короля Якова.

Обидва, капітан і його бранець, ахнули. Але в той час, як молодий Пітт розсудливо промовчав, капітан вибухнув брутальною лайкою, пильно вдивляючись у свою жертву.

— Він бреше, правда ж? — закричав він, схопивши юнака за плечі й люто дивлячись йому в обличчя. — Клянись Богом, він знущається з мене.

— Якщо ви такі певні цього, — сказав Блад, — повісьте його і тоді побачите, що станеться з вами наступної хвилини.

Драгун зиркнув на лікаря, потім на свого бранця.

— Схопити його! — І він штовхнув юнака до рук солдатів. — Відведіть у Бріджвотер. А цього зв'яжіть, — показав

капітан на Бейнса. — Хай знає! Ми покажемо йому, що буває за переховування бунтівників.

За якусь мить зчинилась колотнеча. Протестуючи проти насильства, Бейнс пручався в руках солдатів. Перелякано кричали жінки. Та, коли до них підійшов капітан, їх охопив іще більший жах і вони враз замовкли. Гобарт схопив дочку господаря за плечі. Ніжні блакитні очі чарівної дівчини із золотавим волоссям благально дивилися в обличчя драгунів. А той, хвацько повівши бровою, вп'явся в неї очима, що враз спалахнули недобрим вогником. Потім він узяв її за підборіддя і грубо цмокнув у губи, примусивши бідолашну здригнутися від огиди.

— Це — завдаток, — сказав він. — А тепер трохи помовч, маленька бунтівнице, поки я розберуся із цими шахраями.

Капітан з посмішкою відійшов, залишивши напівпритомну дівчину в обіймах її горем убитої матері. А солдати, міцно зв'язавши руки обом бранцям, стояли тепер, посміхаючись, і чекали на подальші розпорядження.

— Ведіть їх! Корнете Дрейк, ви відповідаєте за арештованих.

Його пекучі очі знову шукали перелякану дівчину.

— Я тут трохи затримаюсь і обшукаю садибу, — сказав він драгунам. — Може, десь ховаються ще й інші бунтівники. — І, наче схаменувшись, додав, показуючи на Блада: — І цього заберіть із собою. Ворушіться!

Останні слова вивели Блада з глибоких роздумів. Він розмірковував, що в його сумці є ланцет, за допомогою якого він міг би виконати над капітаном Гобартом корисну операцію. Благодійну для всього людства. Драгун, вочевидь, був надміру повнокровний, і кровопускання пішло б йому тільки на користь. Проте нелегко дочекатися слушного моменту. Блад саме почав міркувати, чи може він заманити капітана вбік якоюсь історією про захований скарб, коли так невчасно перервали його цікаві думки.

Зміст

Розділ I. Посланець	5
Розділ II. Драгуни Кірка	13
Розділ III. Верховний суддя	23
Розділ IV. Людина як товар.	38
Розділ V. Арабелла Бішоп.	46
Розділ VI. План утечі	60
Розділ VII. Пірати	77
Розділ VIII. Іспанці.	89
Розділ IX. Засуджені повстанці.	96
Розділ X. Дон Дієго	110
Розділ XI. Синівська шанобливість	117
Розділ XII. Дон Педро Сангре.	130
Розділ XIII. Тортуга	138
Розділ XIV. «Геройства» Левассера	147
Розділ XV. Викуп	158
Розділ XVI. Пастка.	172
Розділ XVII. Ошукані.	185
Розділ XVIII. «Мілагроса»	201
Розділ XIX. Зустріч.	215
Розділ XX. «Розбійник і пірат»	228
Розділ XXI. На службі в короля Якова	241
Розділ XXII. Ворожнеча.	257
Розділ XXIII. Заручники	267
Розділ XXIV. Війна.	282
Розділ XXV. На службі в короля Людовіка	297
Розділ XXVI. Де Рівароль	308
Розділ XXVII. Картагена	322
Розділ XXVIII. «Чесність» де Рівароля	333
Розділ XXIX. Послуга короля Вільгельма	342
Розділ XXX. Останній бій «Арабелли»	348
Розділ XXXI. Його високоповажність губернатор	355

Літературно-художнє видання

Серія «Поринь у світ пригод»

САБАТІНІ Рафаель
Одіссея капітана Блада

Роман

Керівник проекту *М. Г. Шакура*
Координатор проекту *Н. Ю. Олянішина*
Відповідальний за випуск *Н. О. Міщенко*
Редактор *О. Е. Лісовикова*
Художній редактор *А. В. Ачкасова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *М. М. Черкашина*

Підписано до друку 18.05.2017. Формат 84х108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 19,32.
Наклад 7000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61012, м. Харків, вул. Різдвяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

КНИЖКОВИХ

- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

- на сайті Клубу: www.bookclub.ua
- у мережі фірмових магазинів див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@bookclub.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@bookclub.ua

Для гуртових клієнтів

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@bookclub.ua
www.trade.bookclub.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@bookclub.ua

Одеса

тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@bookclub.ua

Сабатіні Р.

С12 Одиссея капітана Блада : роман / Рафаель Сабатіні ; пер. з англ. Н. Філімонової. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2017. — 368 с.

ISBN 978-617-12-3358-4

ISBN 978-617-12-1545-0 (серія)

Молодий ірландський лікар і солдат Пітер Блад під час повстання проти англійського короля Якова II випадково потрапляє в халегу, і його помилково називають державним зрадником. Разом із повстанцями і каторжниками Пітера продають у рабство на острів Барбадос. Однак кмітливий, спритний і надзвичайно сміливий юнак ще з кількома невільниками виривається на свободу. Тепер у його житті настав новий етап: далеко від батьківщини, без права на повернення додому Пітер Блад стає піратом...

УДК 821.111